

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 1-70 кор

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

»Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш мидости і ври не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділей і руских святих • 5½ год. пополуудини.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. п. Домбровського (Хорундичи). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсманн.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаци неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Революція в Московщині.

(+) Після заключеня мира Росії з Японцями можна було сподівати ся, що цар возьме ся до упорядкованя і направи внутрішніх відносин в Росії, а то тим більше, що російська дипломатія так величала ся на весь світ своїми успіхами, що цар почав уже думати про скликанє другої конференції мирової в Газі. Тимчасом сей, що хотів проповідувати мир Европі і всьму світови, не може довести до мира і ладу у власній своїй державі! Настав вправді мир внїшній, з Японцями, російські війська перестали застелювати труном манджурскі пустарі, але за те розпочала ся нова, завзята боротьба внутрішня, боротьба вимірена проти чиновництва, котре таку недолу спровадило на Росію і всі народи там поселені.

Вся російська суспільність жила надїями, що скоро Росія упорав ся з неприятелем, котрий наніс їй стільки втрат і стільки унокореня, приступлять державні керманичі до направи внутрішнього лиха, котре було причиною всіх тих страшних поражень і втрат, що в Росії будуть заведені якісь реформи, котрі поставлять державу на новітних основах, зроблять з неї справді європейську державу, а тим самим і положать кінець внутрішньому розладови, тій боротьбі між кнутами і штиками з одного а бомбами з другого боку.

Ті надїї і вигляди на поправу внутрішніх відносин спричинили, що й революційне сторонництво застановило свою роботу і здавало ся, що Росія входить на шлях мирного внутрішнього перестрою і

розвитку. Вправді оповіщенє про державну думу з такими обмеженями виборчими, котрі наслідком високого цензу дають доступ лише богатим верствам суспільности, не могло нікого вдоволювати, але нова університетська реформа, котра признала на подібний лад, як в Німеччині, університетским сенатам самоуправу, відповідала в значній мірі домаганям професорів і студентів. Але то, що могло би було уснокоїти і вдоволювати нині. Російське студентство і певна частина професорів почула ся до обовязку виступити до боротьби за волю, виступити на політичну видівню, а тим способом місце науки заняла політика. Сі відносини дадуть ся тим пояснити, що як раз російське студентство чимало натерпіло ся під гнетом тамошніх відносин, азіяські козаки до крови перішили кнутами студентів і студенток, сотки їх гнили в казематах московских, петербурских і київских, або гинули на Сибірі. Такі страданя не так легко забувають ся, отже скоро лише відчинили ся двері до університету в Москві, зібрали си там громадво не лише студенти, але й революційнички і проголосили засаду, що університети мають бути осередками вольнодумної політичної пропаганди. На дармо остерігав ректор кн. Трубецький, щоби молодїж академічна не втягала до університету людей, котрі з ним не мають ніякого діла, щоби тим способом не доводила до запропаченя академічної свободи, молодїж оплескувала слова ректора, але їх не послухала і довела знов до зачиненя московского університету, а за прикладом Москви пішли і інші університети.

Тим способом почала ся революція і

почала ширити ся дальше. Стан облоги заведений в ріжних губерніях не спинив революційного руху, котрий на Кавказі вибух грізним поломінем, обхопив прибалтійський край, Фінляндію, Польщу а тепер з цілою грозою проявив ся в самім серці Росії, в Москві. Полила ся кров людська широкими струями і нема виглядів, щоби ворохобня так скоро втихомирила ся. І не можна дивувати ся, що до того дійшло. Російська суспільність вижидала і сподівала ся по заключеню мира з Японцями, що почне ся перестрій і направа держави, доведеної чиновництвом до повного занепаду, здавало ся, що тепер почнуть ся відродини Росії на новітних основах, щоби тим способом загоїти ті тяжкі рани, які віднесла Росія в довгій війні. Показало ся, що цар-миротворець не доріс до сеї задачі, що повело ся єму з підмогою Рузвельта заключити мир з Японцями, але не має він спромоги ані сили довести до мира і ладу у внутрі держави і мабуть чимало ще крові попливе, поки настане і внутрішній мир і лад.

Зацїтькана війна.

Бюро Райтера в Лондоні є уповажене огосити, що англійське правительство повідомило німецьке правительство, що сензаційні твердження французської праси про мниму поміч Англії, приречену Франції — є неправдиві. Ані Англія не обіщувала такої помочи, ані Франція єї не жадала. — Так само з Парижа доносить агенція Гаваса, що она стала уповаженою до оголошеня, що подробиці, подавані дзевниками про події перед уступленем Делькаса, особливо про

Ярослав Гординський.

Іван Гушалевич і його творчість.

(Дальше).

А тим часом нещасний чорт, котрого так тяжко побив зубець Ђ-а, побіг у пекло, зліпив пошматоване тіло смолою і станув перед найстаршим чортом, щоби зложити йому справозданє із своєї борби з руською азбукою. І перед цілим чортівським збором розказує він ось що:

«Тверде миї припало дїло:
Корень руского життя
Заморити хитро, смїло, —
Но Русь ныны не дитя.

Сь рускимъ же не такъ народомъ, —
Клянусь на честь мою:
Онъ вамъ твердъ и цѣлымъ годомъ
Не смягчишь его в огню!
Бьешь, толчешь его, голубишь,
Все таки онъ свой и свой...»¹⁾

А сей руський нарид длятого такий твердий, що:

Тамъ царствуютъ два начала,
Якъ два солнца: Царь и Богъ!
Отъ велика и отъ мала

Отдалити я не могъ
Тѣ двѣ мысли такъ намъ страшны
И сь насильемъ я хвалилъ,
Русь въ когту мои розмашны,
И всюду ученье льль:
Що въ томъ Бога, царска воля!
Весь народъ терпѣлъ, молчалъ,
Хоть що дня росла неволя,
Онъ начала тѣ держалъ
И учити не давался»²⁾.

Чи ж не вірна характеристика тої частини суспільности, в імени котрої промовляє ту Гушалевич?

Вони справді не давали учити ся; не помагали ніякі толки — вони все кричали; віра в Бога, любов для цїсаря — а за тим кроком відай і самі не бачили часом, що не то що поступають на згубу свого народа, але противорічать прямо тим своїми основним «началам». Найліпшим доказом сього сам Гушалевич із своїми потайними симпатіями для Росії та православа...

Чорт, видячи, що ніяк не видре Руси тих «начал», береть ся на инший спосіб:

«В иный бокъ я Русь ударилъ:
Я газеты отглядаль:
Противъ Руси ихъ розъярилъ,
Сь ними клеветалъ и малъ»³⁾.

А коли і се не помогло, постановив чорт забрати Руси азбуку. Та ту понав нещасливо на Ђ-а...

Підчас того випав з міха зубець Ђ-а, розігнав усіх чортів, а сам повернув до нас, окритий славою. Кавка кінчить ся подібно як перша її часть, зазивом до дітей, щоби молили ся за благо царя.

Отся сказка показує нам найкрасше, як мало було у Гушалевича талану до епічного оповідання. Тая тема, котру можна було преці без великого труду обробити так гарно і дотенно, котра могла викликати свого часу не аби яке вражіннє, виходить спід його пера незугарно та карикатурно. Підчас коли у ліричних творах уміє Гушалевич хоч часом стати «поетом», в епіці сходить він майже усе на дорогу якоїсь немудрої балаканини.

А не будь що будь тая сказка є цікавою культурною річчю історичною. Проте не від річи буде навести ту певного рода поясненне чи послідне слово, яке находимо у Гушалевичовій рукописи сеї сказки⁴⁾:

«Зависть злость — пише там Гушалевич — и инны нечисти побѣжденія могутъ нашихъ предводителей народного дѣла обкидивати клеветою когда напротивъ каждый изъ насъ сильно увѣренъ и убѣжденъ, что они и всѣ вступивши в ихъ слѣды отгадали своего народа найскритше движеніе сердца, отворили и рассказали его желанія, воплотили словомъ духа руского галицкого, которымъ каждый Русинъ дыше и живе. Радъ бы каждый зъ насъ нашихъ супротивниковъ полагающихъ, что народъ нашъ рускій есть индиферентный къ своему, попрова-

засіданні кабінетової ради перед самим его уступленем, є зовсім неправдиві.

То мимо сих пів офіціальних заперечень Figaго подає такі нові подробиці про димісію Делькасого, що годі відказати їм знаменних виглядів правдоподібности. Доносять іменню, що англійське правительство в ході мароканської справи запропонувало Франції союз. Однак французьке правительство, зі згляду на Росію, не хотіло дискутувати сеї справи. Та коли французько-німецька задирика заострилася дуже, французька дипломатія підняла справу наново, а французький амбасадор в Лондоні Камбон, одержав від лорда Лендедовн устне запевненє помочи на випадок війни з Німеччиною. Камбон довіс про те своему правительству, додаючи, що в разі casus foederis се приречене стане письменно зміцненє. Довідав ся, про се німецький амбасадор в Лондоні і повідомив своє правительству, яке знов донесло італійському правительству, що заключенє англійско-французького союзу буде уважати за casus belli. Дня 4. липня італійське правительство поінформувало про те французького амбасадора Барера, який телеграфував відомість до Парижа дня 5. липня. На кабінетовій раді дня 6. липня, коли Делькасе зачав свою промову від слів: „Маю формальне запевненє англійської помочи і сягнув до портфеля по документ, Рувіє перервав єму: „Барер телеграфує, що ваша політика викличе війну“ Також всі інші міністри заявили ся против Делькаса.

Політичні вісти.

Авдієнції бар. Феєрварого у цїсаря тревали вчера в дальшій тягу, однак децизия еще не запала. Бар. Феєрвари по авдієнції висказав ся до дневникарієв, що монарх прийняв его дуже ласкаво, але еще не рішив ся що до остаточної децизии. Феєрвари нині повертає до Будапешту. Wiener Allg. Ztg. довідує ся з цілою рішучостию, що бар. Феєрвари не прийме керми будучого кабінету. Що дальше буде, не знати.

Ратифікація російско-япанського мирового трактату, має наступити нині, як се було умовленє; до пятидесять двіє по підписаню єго. В межичасї не тільки вели ся еще довший час борби на далєких територіях Корєї, Сахалїну і Камчаткї, з причини що не можна скоро повідомити начальників військ обох сторїн про заключенє мира, але еще інші квеєтї повставали. Іменно, богато російських торговельників і капітанів торговельних кораблів, знаючи, що мир заключений, вибрало ся в подорож до Владивостока прямо через пролив Чумїми і япанське море. Та япанські воєнні кораблі перехопили їх зараз, заарештували і завели до своїх пристаней. Тепер ведуть ся переговори о увільненє тих кораблів.

З Р и м у доносять, що 7 кардиналів, нале-

жачих до кабінету заграничних справ, покликано задля наради над положенем Церкви в Франції і над пропозиціями французьких католиків.

Обі палати шведского парламенту привiali карльштадську умову. Нині вечером відбуде ся послідне засіданє в тій справі в ціли признаня Норвегії самостійною державою. — Так само і норвєський штортінг радить над справою розділу обох держав. Міністер Міхельзен отвирраючі сєсію штортінгу, відчитав в імени норвєского кабінету промову, в котрій зазначив яко головну задачу штортінгу в теперішній сєсії утворенє і сконсолідованє нової Норвегії, котра від тепер буде належати до ряду зовсім независимих держав; треба длатого впорядкувати також справу дипломатичного і консулярного заступства свого за границею. Відповідні проєкти законів будуть предложені палатї, межє иншими закон податковий, торговельний, закон о новій організації війська і т. п.

З О д е с и доносять, що на загальних зборах тамошних студентів університету ухвалено 768 голосами против 592 розпочати науку на університетї, але аж по знесеню виїмкового стану і по узисканю народом повних горожанських прав. Ся ухвала є характеристичною для загального настрою в цілій Росії. Революційний рух все ростє і обнимая вже тепер корінно російські міста. В Москві вже від тижня доходять майже до анархії. Убийства бомбями і револьверовими вистрілами не устають і хоть поліція викриваяє склади та арештує винувників, виростають нові з між засобу невдоволеного загалу. З Петербурга доносять, що дня 29. с. м. відбудуть ся тут перші в цілій Росії публичні збори виборців в сали тутешної міської думи. Очевидно ті збори і подібні їм не причинять ся до успокоєня настрою, бо загал зовсім не є вдоволеній тими позорами конституції, якими хоче царска камарія зацїтківувати оціню, надавши конституційну форму державної думи, без конституційного змісту горожанської свободи.

НОВИНИ.

— **Календар.** В недїлю: руско-кат.: Кипріяна; римо-кат.: Ядвіги і Тереси. — В понедїлок: руско-кат.: Дїонизія; римо-кат.: Галля ави. — Ві в т о р о к: руско-кат.: Єротея, Веронїки; римо-кат.: Люцини.

— **Політичні збори львівських Русинів** відбудуть ся на другу недїлю то є дня 22. с. м. в важних бїжучих справах політичних в великій сали «Народного Дому». Початок зборів о год. 5. по полудни. До участи в зборах будуть упрощені також перебуваючі тепер у Львові послї соймові і парламентарні. Просить ся всіх руських патриотів місцевих, щоб освідомили про збори як найширші круги руського населєня у Львові, так щоб на зборах не бракувало ані одного сьвідомого Русина!

— **В салї „Гвєзди“** при ул. Францішканської дає завтра в недїлю Читальня „Просьвіти“ з Ли-

чаківского передмістя аматорське представленє комедії «Свєкруха» Льва Лопатинського. Початок о 7 1/2 год. вечер.

— **Красєва рада шкільна** іменуєвала заступниками учителїв в середних школах: Фр. Озмблого в VII гїмн. у Львові, Ад. Піша і Пос. Цежа в гїмн. Франц Йосифа у Львові, Абр. Віка, Едв. Борковского і Людв. Бенковського в I гїмн. в Тернополи, Генр. Роза в I гїмн. в Перемишлї і Мих. Ковалья в гїмн. Живця; Кар. Опольську заст. учительки в жін. семїнарії учит. у Львові; — затвердила вибір Сем. Шпільмана з Кального на представителя учительського звания до окр. ради шк. в Зборові; — іменуєвала в народних школах: Мих. Вербївну учителькою 3-кл. школи в Хотимирі, Ник. Ягайловича управ. 2-кл. шк. в Кудринцах, Брон. Цішановского учит. 1-кл. школи в Малаївї, Стеф. Августинівичівну учит. 1-кл. шк. в Недїлїсках і Кар. Русинівну учит. 1-кл. шк. в Рудках; — перенєсла учителїв(-льки): Цел. Кочурову з Явірна до Поремби-Жеґоти, Мих. Левицкого з Бураковець до Заваля, Клем. Мосову з Моршина до Довгого.

Кр. рада шк. зорганїзуєвала між иншими: 1-кл. шк. в Гоноратівцї, рогатинського округу, перемїнила 1-кл. школу в Довгїм, стрийського округу, на 2-класову, признала безпроцентові позички на будову шкіл: громадї Днів, березівського округу, 4.000 К і громадї Жизномир, буцацького округу, 1.600 К; поручила три зошити співанїка п. з. М. Копко. Музична бїбліотека. Чаєть 9, 10 і 11. по 25 с» до ужитку учителїв при науцї церковного співу в народних і видїлових школах.

— **В Кружнї укр. дївчат у Львові** буде завтрїшної недїлі о 3. год. по пол. відчит п. Олєні з С.

— **Курс анalfабетїв.** Видїл читальні «Просьвіти» на передмістї личаківськїм устроює у себе в тім році школу для неграмотних. Подаючи отсе до відома нашої Вп. публїки, звертає ся Видїл до Русинів-хлібодавців і до усіх инших щїрих Русинів, мешканців личаківської дїльниці, з горячою просьбою, щоби свою службу та взагалї нашу низшу братїю заохочували до як найчїслєнішого ходженя до сеї школи — бо лиш тоді буде міг Видїл гарне своє діло перевести в дійєність. Наука удїляє ся безплатно. Зголошуватись можна кождї недїлі в часї між 3—5 по полудни в локалі читальні (ул. Личаківська ч. 87. I поверх). — *Видїл.*

— **3 жита американських Русинів.** Американський дневник „Hartford Times“ який виходить в Hartford, столицї держави Connecticut, подаючи вієть о заповідженїм посьвяченю нової руської церкви в містї New Britain, подає опис церкви, організацію парохїї, примїчаючи що вона тепер дуже красно розвиває ся. Рівночасно помислила редакція фотографію нової церкви і портрет о. Івана Велигорского, теперішого душпаєстрия. До сєго опису написав о. Велигорский короткий інформаційний артикул о Русинах, о їх територіяльним розміщеню о національнїм положєню свого народу, вказуючи на варварський указ з року 1876. При сїй нагодї треба замїтити, що коли цивілізований свїт в Европі так мало знає про Русинів, то в Америцї виступає ся ще яркіше. Тут треба довго толкувати Англїйцєви, що се таки Русини, він не признає рації словам, але вкінца бере се до єнциклопедїї, вишпорить по книжках, а потім вже признає: you are right (маєє слухність).

— **Весїля без алькоголїв.** Ще довгі чася треба буде ждати, поки люди прийдуть до перєсвідченя, що при забавах, танцях, а головно на ве-

дити посмежь нашихъ горцевъ и подгорцевъ и нустити такого пропатора най толче ся и шибає ся сь своимъ ученїемъ помежъ Русиновъ а сь покоренымъ челомъ скаже онъ: есь Русь, жива, вѣрна своимъ началамъ: Богу, своей церкви и царю. Клеветайте, осмѣвайте нашихъ народолюбцевъ, но знайте, что ваши слова прозають только пасъ самыхъ а рускій народъ не слышитъ и не хоче слышати васъ. Тѣштесь, что вы Русь уже навчили, но она незнає о томъ нечего, держитєя своей вѣры, своего языка, своихъ звычайевъ и обычаевъ. Нашему народови въ сїхъ сторонахъ, где ни слова не слышитъ не кто инного якъ только руске, где самы жиды кромѣ руской и своего сь рускими испорченными словами смѣшаного жаргону иной бесѣды не знають, смѣшно выдаєся, если кто къ нему во по руски заговоритъ. Нашъ народъ твердитъ, что самъ Богъ по руски говорилъ и говоритъ. И не може иначе судити, ибо всѣ священныя книги розкрывають єму волю Божу и глаголь Божїй по руски. — Церковный и рускій языкъ єсть у него тотъ самъ. На оправданїє теперь сказаного приведемъ одинъ замѣчательный фактъ, который еще всѣмъ въ свѣжой памяти. Въ селѣ I. случилося, что по заключенїю италійской войны сь прочими рекрутами повернулся и одинъ сынъ вдовы, который небывши долго

въ своемъ селѣ, навѣкъ исковеркованымъ языкомъ изъяснати ся. — Мати заслышавши єго мову, єго нову бесѣду заломала руки и заплакала сказавши: ты пропалъ мой сыну — не по Божому говоришь но по чортовому, где же въ въ ціломъ свѣтѣ найдєшь такихъ поганыхъ словъ — говори якъ цѣлый свѣтъ говоритъ, говори по руски. Най же кто сїю руску женщину, котра єсть вѣрнымъ образцемъ другихъ убѣдитъ, что цѣлый свѣтъ не по руски говоритъ, най кто єи выпре вѣру, что въ неѣ не говорятъ по руски! А тутъ хотятъ доказати, что руска мова рускому народови та сама что и инна. O beata simplicitas!

Що Гушалевицъ говоритъ, что руський нарід «стоїть» «на чолыхъ» се нічого дивного, але дивує нас, що він заговорив ту про любов рідної мови. Не даром не напечатано сього епілюгу...

Цїкавою ілюстрацією того, яке вражінне зробив на Гушалевица «замах» на руську азбуку 1859. р., може послужити його лист до Головацького Якова з дня 3. червня 1859. р. (у Студинського стор. 450—451). Ту пише він «объ неслыханомъ, даже въ варварски времена насилью на наши священныя писмена» і розказує про обуренне, яке викликала тая подїя помїж Русинами».

В тім листі наводить Гушалевицъ „стихи

Галицко Руски, котры межъ нами ходятъ“ — себто пасквіль на звїсного у азбучній війні Чєха Ірєчєка. Автором сього стишка безперечно таки сам Гушалевиц. Осъ пїн:

„Най швецъ держитєя своего копыта,
Щобы подошва гладонько пришита,
Коваль най держитъ крѣпко за клѣщи
А кравецъ най сидитъ при свои игли —
Каждый най буде мастромъ на своемъ.
Якъ кого зловлять на дѣлѣ чужомъ,
Скажутъ всѣ люди: дивѣтесь дуракъ!
Замѣсть желѣза, вергъ въ огонь ходакъ;
Замѣсть клѣщами бралъ огонь шиломъ,
Така то бѣда сь свинскимъ рыломъ!
Найже Ъ.... в свое чєске пиво
А не въ нашъ медокъ пхає свое рыло.
Бо єго рыло приберемъ въ ходакъ,
Скажутъ Славяне Ъ.... дуракъ!“
(Дальше буде).

1) Слово 1861. ч. 3.

2) Ibid.

3) Ibid.

4) Отсеї прозовий епілюг, котрого я не стравив нїгде в печатї, находить ся на кінци сеї сказки, під чертою.

Сліях можна обійти ся без алькогільних напхткхв. Нинішня суспільність наша не може собі представити, як можна бавити ся на весілю без вина, пива, горівки і тим подібних наркотичних средств, а кождий весільний гість вдоволений тоді, як по перепитій ночі без пам'яті кладе ся рано переспати. Лихий примір під тим зглядом дав інтелігенція. На хлопських весілях заливають ся знова дешевою горівкою, бо на дорозші напхтки мужика не стати. Наслідки таких весілей є порозбивані голови і тяганина по судах. Та Богу дякувати, вже під тим зглядом замітний поступ до ліпшого. Лучають ся спорадичні випадки повної абстиненції від алькогіль на весілях, а лучають ся в хлопських хатах. Оноді, як нам доносять, відбувало ся весіле начальника стягу „Сокола“ в Зелеві в городецькій повіті, Василя Катинського, богацкогo сина, котрий міг позволити собі на пиво і вино, а не то на дешеву „сивуху“. Однак алькогіль на весілю не уживано, а тверезі гості місцеві і з сусідніх сія по добрім обіді бавили ся знаменито і були вдоволені. Місцевий „Сокол“ і запрошені ним пожарні стяги соکیلські з Домажира і Кожич творили при вінчаню начальника стягу шпаліри в церкві і на цвинтари і зробили молодим грімку овацію. Крім Соколів були при вінчаню всі Зелівці, котрі від часу основаня там „Сокола“ стали немов одною родиною. Коли би всюда по наших селах були такі відношення між громадянами в Зелеві, то наш варід не був би уполсіджений і поневіраний, як нині. Годить ся ще занотувати, що між весільними гостями в Зелеві була патриотична родина о. Рибчака, пароха Домажира і Зелева, і два відпоручники львівського „Сокола“.

— **На будову руского театру у Львові** зложила наша суспільність в вересні 2.889 К 99 с. Театральний фонд виносить разом 160.229 К 6 с

— **Зелізняця Львів-Підгайці.** Дня 9. с. м. відбула ся на території міста Львова комісія для будучої велізняці зі Львова на Винники до Підгайця. Представителі львівської громади згодили ся на проект доїздової дороги до стації. Спожняючи бажане громади міста Львова, стаційна комісія згодила ся на устрове на стації просторой складової площі для ладованя дерева, угля і інших артикулів. При реамбуляційній комісії представителі міста Львова згодили ся на відступлене потрібних ґрунтів, становлячих власність громади, в просторі поверх 3200 квадратних сажнів і просили о скоре розпочате будови. Управа будови поробила вже всякі приготвлення, в наслідок чого роботи могли би розпочати ся зараз, та здержують їх лише всякі протести, котрі міністерство велізняць мусить розглянути, що причиняє ся до опізненя будови. — Доси дійшла комісія до Винник. На тім просторі будуть два бічні доїзди, а іменно до бровару Ґрунда і до фабрики тютюну в Винниках.

— **Бережім найменших!** Як звісно, існує у Львові товариство „Руска Захоронка“, котрої цілію є гуртувати маленьку дівтору почавши від 3—6 літ, щоб улекшити родичам з сих найнищих робучих клас ведене вихованя їх діттьй, щоб через відповідну науку-забаву розвивати сили духові дитини, надати їм напрям народнопатриотичний та приеспобити до школи народної. Побіч духового дав захоронка своїм вихованкам і корм для тіла, бо харчує їх здоровою поживою в часі побуту їх в захоронці. Щоби висше зазначену ціль осягнути, удержує товариство дві захоронки в двох обзмистих льокалях, оплачує дві учительки, старає ся о всякі прибори, потрібні до науки та забави, та як уже згадано, о проживлене діттьй, подаючи їм на полуденок смачну, здорову страву. На се все треба чималих фондів, а яке їх жерело? Дуже мала лише частина лучше маючих ся родичів складає на свої діти місячну оплату в квоті 1 К — прочі дітти удержуюсь безплатно. Як кольосально малий сей фонд, коли зіставить ся єго з видатками! Товариство старає ся тому всіми силами та способами придбати фонд, котрий би зміг бодай єї дві захоронки удержати, коли не мож спромогтись на більше так дуже у Львові як і по провінціональних містах потрібних подібних інституцій діточих. Тому товариство часто звертає ся до суспільности, щоби випросити на поживу для сего найменшого брата. Але на жаль сказати треба, що лиш мала горстка нашої суспільности розуміє як слід користь, яку приносить ся інституція, та співають радо з помічними датками. Натомість велика часть нашої суспільности не хоче зовсім нею інтересувати ся. Коли толос товариства, котре говорить за діттьй, не находить відгону в їх серцях, нехай голос дівтори найде в них приют! Одного разу сказала учителька захоронки дітям, щоби просили родичів о датки на захоронку, понеже нема чим заплатити хати, тож они будуть мусіли хіба перестати до захоронки ходити. Усі дітти посумніли, у декотрого закуружились слези в очах, деякі дивились зачудовані, начеби дивуючись сему, що їх кількадесятеро діттьй зноміж народа, про котрий вони немало від своєї учительки наслухали ся, не може ходити до захоронки тому, що нема чим заплатити хати. А

одно з діттьй таки сказало: Тато хорі лежать в шпитали, мама не мають сама що їсти, то я радше умру, ніж маю не ходити до школи... От сей голос бідной дитини нехай порушать усіх серця, нехай найлучше трафить до переконаня, чим є ся захоронка для діттьй, та нехай викличе милосерде над сими бідними, обдертими, зголоднілими діточками, котрі волять вмерти, чим перестати ходити до захоронки, бо знають, що дома нужда, ні страви теплої, ні хліба кусника, ні воздуху в пивнячій хаті. Більше отже заінтересованя сею справою, більше серця, а товариство наше не лиш дві, але і двацять таких захоронок удержати і не кількадесять а кількасот діттьй примістити зможе. Хто любить дівтору, нехай о ній памятає! *О. Дукаєвська* голова, *С. Данилевич* секретарка. — Датки хотій би найменші, надіслані на оплату помещканя, приймаємо з подякою. Надсилати просимо на адресу п. Коцовської Валерії, Львів, ул. Фридрихів, ч. 1.

— **Львівська політехніка** мала в посліднім лїтнім півроці 1017 слухачів. Між ними було 72 Русинів (69 руско-кат., а 3 мойсеевого іспов.). Прочі народности числили: Поляків 933 (рим-кат. 760, руско-кат. 12 (!), вірм.-кат. 1, еванг. 9, гр.-оріент. 1, мойсеев. 149, безвіроісповідний 1). Чехів 6, Німців 4, Француз 1 і 1 Болгарин. Учительський збір складає ся з 26 професорів, 1 заступника професора, 8 приватних доцентів, 10 платних доцентів, 4 учителів, 32 адюнктів, конструкторів і асистентів. Політехнічна бібліотека числить 11.890 томів книжок і 150 фахових часописий.

— **3 велізняць.** „Газета Львівська“ оголошує розписане ліцитації на роботи переплетничі на рік 1906. для округа п. к. Дирекції велізняць державних у Львові. Оферти владжені на приписаних формулярах належить вносити найпізнійше до 10. надоліста 1905 до години 12. в полудне до п. к. Дирекції велізняць державних у Львові. Близші услія сеї достави подані в „Газеті Львівській“, а можна їх переглянути також в п. к. Дирекції, відділ для справ правничих і адміністраційних.

Всячина.

— **Моноґрам Іс. Христа в Помпеї.** З Риму наспіла вість вельми важна. Проф. Соліано доніс з Помпеї, що при розкопуваню одної віллі найдено терракотову лямку з моноґрамом Христа. Є се доказом, що християнство дістало ся і до Помпеї, яку присипав вибух Везувія 24. серпня 79. р. по Хр. Згадану лямку найдено в мешканні призначенім для невільників.

— **Гора Володимира в Київі** наслідком дощів почала валити ся і засивала при Александрійській ул. дві 3-поверхові камениці. Обі камениці завалили ся, а від потрясеня попукали стіни сусідних домів. Жертв в людях не було, бо завчасу дельожовано загрожені дома.

— **Сніги.** Сего річна зима скоро захопила деякі гірські околиці. В Альпах солногородських і долішно-австрійських упав сніг перед кількома днями та прикрив землю 20-см. грубою верствою. Наслідком сего є великі шкоди в многих, садах незабезпечених перед зимою.

— **Сила забобону.** В однім селі під Могилором в Росії селянин Серский, вірячи в забобон, що як напоїть землю кровю 50 невинних діттьй, то відкриє скарби, манив до ліса діттьй і там їх в ямі убивав. Жандарми зловили єго саме в хвилі, калі убивав третю дитину, а коло него лежало шестеро звязаних діттьй, призначених на смерть. Серский признав ся, що крім тих троїх діттьй убив перед тим вже семеро інших.

— **Чи добре давати дробови їсти у цебрі або кориті?** Богато практичних господарів доказує, що годувати дріб з корита не добре, бо тоді кури їдять дуже скоро і дуже жадливо. Крім того сильніші загарбують їду зперед слабших, кусають їх та відганяють так, що слабші обходять ся не раз та не два без їди. Тому то ліпше поживу, головню зерно, розсипати по землі, щоби дріб собі за ним шукав і щоби не глотив ся при їді. Заминку або мяжку пашу, головню у зимовім курнику, найліпше давати дробови на вигляд жерних дошок, але ті дошки мають бути все вимиті, все чисті. Такі дошки треба класти у певних віддаленях одну від другої. Також поживи не треба дробови давати нараз за богато, щоби кури могли собі трохи побігати то сюди, то туди, отже, щоби без перестанку були в руху. А вже найгірше роблять ті, що сконичують усю поживу на одно місце так, що кури їдять собі спокійнісінько, не рухаючи ся з місця. Може бути, що таким чином дріб набирає товщу, але чи то для здоровля єго добре, чи добре для єго зросту — се вже инша річ.

— **Фанатизм магометанських паломників.** Мабуть нема другого народу так сфанатизованого на точці релігії, як магометанці. Побачити бодай раз в житю Мекку, то є місце, де спочивають моцї їх пророка Магомета — отсе одинока мрія кожного правовірного магометанця. На сего ціль збирає гроші, від рота собі відіймає, аби, помолвивши ся на гробі Магомета, заслу-

жити на назву: „гадші“. Секта „шітїв“ іде ще далше, бо каже: „Побачити Мекку, а опісля вже нічого більше не бачити“. Оті фанатики складають на гробі пророка найдорозші скарби, а по їх думці, ті очі, які оглядали Мекку, не повинні вже нічого видіти на світі. Є й такі, що по баченю Мекки, випалюють собі самі, добровільно очі, терплячи при тім найстрашнійшй муки. Мещасливі фанатики кладуть ся на розпалену до червоности металеву плиту і в той спосіб випалють собі очі. Дивні люди на світі!

— **Народна просьвіта в Італії** стоїть дуже низько. Шкільний примус обмежено там на вік від 6. до 9. року, і лиш коли дитина не здала кінцевого шкільного іспиту, ходить в 10. році до школи. На тім кінчать ся там по селах обовякова наука. Діти вертають вже постійно до родичів і або нидіють на душі та тілі, при тяжкій, передчасній праці, або ростуть на жебраків дідів та волоцюґів. Такі хлопчиська курять, грають пристрастно в карти або кістки і удають досрових. Так само ведуть ся дівчата межі народом; не вчать ся ні шити, ні газдувати, ні заніматися кухнею. Великий процент італійських емігрантів в північній Америці, бо аж 50, не уміє аві читати аві писати і дасть ся що до обривованя порівнати з Неґрами. От такі наслідки має короткий час шкільної науки і невідальсть правительства в справах народної просьвіти.

Телеграми

з дня 14. жовтня 1905.

Відень. Wiener Ztg. оголошує цісарску санкцію соймового закона, яким дозволяє ся повітовій репрезентації в Раві рускій на зятягнене позички в квоті 175.000 корон.

Задар. Посол Біянкін в дивеннику „Narodni List“ замістив коментар до резолюції ухваленої в Реці в справі морального пошираня змагань Мадярів.

Загреб. Братя Радіч, провідники хорвацкого народного сторонництва, оголосили протест проти ухвали в Реці, бо она видає Славян на поталу Мадярам.

Москва. Прибув ту кн. Фридрих Леопольд пруский.

Париж. Нині має відбутися парада банкірів в справі переведеня російської позички 4-процентовой.

Галицький сойм.

Засіданє розпочало ся о год. 1/2, 12 від відчитаня численних петицій, які приділено до ріжних комісий. Між иншими було внесене уділеня запомога 25.000 корон польській Мацежи школьней аж... в Тішині, а кн. Андрій Любомирский підпирав єї довшою промовою. Відтак відчитано внесене в справі підвисненя платні учителям в Кракові, підвисненя платні повітовим урядникам і кілька інтерпеляцій. Відтак маршалок повідомив, що громадска комісія у-конститувала ся і вибрала провідником ґр. Стадійського, а єго заступником Мойсу. Правительственный комісар ґр. Лось відповів на 11 інтерпеляцій в справі громадских виборів.

З дневного порядку прийшло під наради внесене о переняте дороги з Круліка до Рима-нова на краєвий рахунок та обниженя стрімкого снаду дороги в місті Риманові. По виводах референта, який підносив лічничне значіве Рима-нова, яке купелевого міста, внесене відіслано до савітарної і дорогової комісії.

З черги пос. Мерунович підпирав потребу утвореня „Краєвого фонду на спеціальні виховуючі цілі“ на підпиране заведеня для опущених і морально занедбаних діттьй, поправчих заведеня для нелітних, темних і глуховімих, товариств піддержуючих фізичний розвій молодіжи через гри і забави і т. п. та для підмоги бурс для убогої дівтору при публичних школах. Фондом завідував би краєвий виділ при помочи дорадчого тіла; сам фонд повстав би з оподаткованя люксеусових предметів, як білярдів, стрільб і мисливських ліценцій, повозів і поїздових коний, льокаів і т. д. Внесене відіслано до бюджетовой комісії.

Вкінці прийшло важне внесене про підвиснене платні народним учителям. По довшій мотивованю пос. Леопольд Яворский закінчив ре-

золотцею: «Взяв ся краєвий виділ, щоби в порозуміню з краєвою радою шкільною пред- жив на повонім вібраню сойму внесена в спра- ві поправи загальної регуляції учительської пла- тні». Внесене відіслано до бюджетової комісії. Засіданє треває дальше.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

о цінах збіжжя і продуктів у Львові від 8. до 14 жовтня 1905:

	за 50 клг.
Пшениця	7.85—8.05 К
Жито	5.85—6.05 К
Ячмінь броварняний	6.15—6.55 К
Ячмінь на пашу	5.40—5.80 К
Овес	6.00—6.20 К
Горех до вареня	8.25—8.85 К
Горех на пашу	6.50—6.80 К
Бобик	5.75—6.10 К
Ленча	5.75—6.10 К
Конюшина червона	55.00—65.00 К
Конюшина біла	45.00—52.50 К
Конюшина шведска	50.00—65.00 К
Ріпак зимовий	11.40—11.60 К
Насіне льняне	10.10—10.40 К
Насіне коноплі	9.00—9.25 К
Хміль	50.00—70.00 К

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. жовтня 1905.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлене. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life пред- ставлене. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленням білетом на фотелі, льожі і рядні крісла можна їхати даром на представлене ом- нібусами Колосею, які ждуть коло Віденської Каварні.

Л. Лопатинського ПАРАЦЯ

комеди в 3 актах зі співками (з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним ювіальним гумором і жвавим діяльогом. Ся комедия збогачує знатно галерию тишів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розмішена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся над- звичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упростіженим недотепю, але противно має на- году посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної свідомости.

Ціна 2 кор.

Набути можна у накладчика С. Горуна у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

Лев Лопатинський.

СВЕРУХА

комедия з сільского життя в 3 актах. Ціна 60 сот.

З життя схоплені типи, погідна веселість і простота сценічної обстановки чинять сию комедию дуже пригідною до вистави навіть для менших аматорских кругів.

Набути можна в Ставропільській книгарні у Львові.

Церковне світло

з маркою «Спасителя» або «Salvator» правдиве стваринове (мільове) одно з найлучших в біле, тверде, не коптить і не спливає.

Дуже поручає ся:

І-а Церковне 77 злр., столове 75 злр.

ІІ-а Церковне 67 злр., столове (натички) 66 злр.

Стеаринове з маркою „Apollo“

І-а „Apollo“ церков 80 злр., столове 76 злр.

ІІа „ „ „ 70 „ „ „ 68 „ „ „

За 100 кільогр. (кромі транспорту 3 кр. від кгр.) опакowane даром. Висилає для церков на 3-мі- сячний час заплати (за готівку еше 2% опушту).

Торговля світла церковного

Евгена Мартинця

у Львові

пл. Унії Берест. 5.

(3—5)

За певну і добру льокацію поручаємо:

4 1/2 % листи гіпотечні

4 % листи гіпотечні

5 % листи гіпотечні преміовані

4 % листи Товариства кредито- вого земского

4 % і 4 1/2 % листи Банку крає- вого

4 % позичку краєву

4 % облигації пропінацийні

і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

Кашель!

Хто на него терпить, най уживає ви- пробованих усмиряючих і смачних

Kaiser's Brust-Caramellen

2740 нотар. потверджених свідочств стверджує певний успіх при кашлю, хрипці, катарі і флегмі.

Пачка 20 і 40 сотників. Правдиві лише з маркою охороною «Три сосни». Склада: у Львові: С. Гай, аптека; Зигм. Рукер, аптека; Петро Миколай і Ска, дрогуєрия; Якоб Байзер, аптека; О. ф. Вік- клер і Сив; Карол. Павезский, аптека; (в. Шве- лес; М. Лав вській аптека; Адольф Ашкенази, аптека під зол. словом; І. Шнес-Цоратинський, аптека; Антон Ербар; Едмунд Курнер, дрогує- рия; Лев Калібер, аптека в Бродах; Ноахим Фрід- ман, апт. в Миколаєві; Зигм. Ротенберг, аптека в Олеську; Герм. Енгелдер в Перемишлянах; Мар- тин Собель в Стрию, Д. Роінгер, апт. в Збєрові; Моріц Вібрінг, апт. в Станиславі; Стап. Бурса, в Косові; Юліян Новицкий, апт. в Печеніжині; Е. Степцель, апт. в Коломиї; Адольф Дуретер, апт. в Бережанах; Зигм. Ла дес, аптека в Вишнівчюку; золотислав Наглік окр. апт. в Бережанах; Б. Вальк, дрогуєрия в Станиславі; І. В. Ліак, дрог. в Ярославі; Е. Геллер в Надвірні; С. В. Лянгінгер в Самборі; Др. Юл. Франко, апт. в Тернополі; Вільг. Ландесберг, апт. в Бродах; Здислав Завал- кевич в Камінці; Г. М. Фішер апт. в Станиславі; Аптека під Білим Орлом В. Філіпка в Н. Санж; Лавр. Цімерман маг. фарм. в Підволочисках; Ігн. Гешелєс, апт. в Городню; Ст. Фалішевский, апт. в Балігороді.

Унтертеменауска Фабрика виробів з глини ІВАНА князя ЛІХТЕНШТАЙНА

в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає: гарні глини кафелі великого рода і витривалости на хідні п. двірні, стайні, подвіря і т. п., дальше плити мозайкові в тисячах десенів від найпростішого до най- богатшого виконаня (рїч з продукція 15 міліонів плит) для церков, шкіл, фабрик і т. д., подвійно поливані каміні рури, комини, ремізові рури, поливані це- гли (сухопрасовані з найбільшою витривалостию для пильоних будівель, мокро прасовані для будови кана- лів), плити до викладаня стін і фасад, блискучі плити, да- хівни вського рода, натуральної краски і поливані у всіх барвах, рури до дренаваня, кафелі до печия. Ілюстровані цінянки даром і оплатно. Число робітників 700.

Всі календарі і часописи можна набувати в «Сокольскім Базарі».

Що року горять хлопські міліони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (Ранок 10) одинокє руске Товариство асеку- рацийне обезпечає будинки, движимости, збіжжє і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 літ виплатив „Дністер“ відшкодовань в сумі 5 міліонів, 340 тисяч корон.

ФОНДИ „ДНІСТРА“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183,874 кор. і умішені суть в цінних паперах.

В „ДНІСТРІ“ єсть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покритє хат чере- пом дістають члени „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

ПОЛІСИ „ДНІСТРА“ приймають ся при всіляких позичках в Банку краєвим, касах ошадности і касах сиротинських.

ЧИСТИЙ ЗИСК по скінченім році звертає ся членам; в літах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор.; (за літа 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії)

АГЕНЦІЇ „ДНІСТРА“ находять ся у всіх містах і більших селах і треба подавати обезпечене через агента; господарі письменні повинні старати ся о агенції „Дністра“ в таких сторонах, де інші агенти „Дністра“ не роблять. Агенти „Дністра“ заробили вже провізії 662.807 корон.

НА ЖИТЄ обезпечаєтє ся тільки через „Дністер“ в Товаристві Крак.; свою про- візію від сих обезпечень дає „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископскі Ординарія.

Стережіть ся огня! Асекуруйте ся в „Дністрі“!

Покривайте свої хати черепом (дахівками)!